

Økonomi ved valg af efter- og mellemafgroeder i 2014

Økonomi ved forskellige muligheder for at opfylde kravet om efterafgroeder i 2014.

- [Hvordan opfyldes kravet bedst på din bedrift?](#)
- [Se på dine egne forhold!](#)
- [Mellemafgroeder](#)
- [Efterafgroeder sået før eller efter høst](#)
- [Reduktion af kvælstofkvoten](#)

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Af din mark- og gødningsplan for 2014 fremgår, hvordan det er planlagt at opfylde efterafgroedekravet for efteråret 2014 (planperioden 2014/15). Hvis du har planlagt at så mellem- eller efterafgroeder før eller efter høst, er det vigtigt allerede nu at gøre klar til dette og evt. justere strategien efter forholdene.

- I [PlanteNyt nr. 1106 "Strategi for valg og dyrkning af mellem- og efterafgroeder i 2014"](#) er lovgivningen vedr. mellem- og efterafgroeder beskrevet
- I [PlanteNyt 1108 "Sådan etableres efterafgroeder før høst og efter høst"](#) er beskrevet, hvordan efterafgroeder etableres
- I [PlanteNyt nr. 1109 "Sådan etableres mellemafgroeder"](#) er beskrevet, hvordan mellemafgroeder etableres
- I dyrkningsvejledningen "[Efterafgroeder](#)" er beskrevet de praktiske forhold ved dyrkning af efterafgroeder
- I dyrkningsvejledningen "[Mellemafgroeder](#)" er beskrevet de praktiske forhold ved dyrkning af mellemafgroeder.

Hvordan opfyldes kravet bedst på din bedrift?

I tabel 1 er vist en oversigt over, hvordan man kan tilpasse sig optimalt til reglerne.

Tabel 1. Valg af optimal strategi for efterafgroeder 2014 afhængig af brugstype og jordtype. (Antallet af "+" angiver, hvor god løsningen er)

	Efterafgroeder	Mellemafgroeder	Nedsat kvote
Svinebrug, lerjord, kornkøber	+	++	++
Svinebrug, sandjord, kornkøber	+++	+	+
Planteavlbrug, lerjord kornsælger	++	+	+
Planteavlbrug, sandjord, kornsælger	+++	-	+
Kvægbrug	+++	-	-

Særlige forhold i 2014

Vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyder på, at vi forventer en tidlig høst. Det kan påvirke din valgte strategi for opfyldelse af efterafgroedekravet for efteråret 2014. En tidlig høst betyder, at

- der er gode muligheder for at få en efterafgroede sået tidligt og i god tid inden den 20. august
- der kun er en lille risiko for, at en mellemafgroede sået før høst ikke når at udvikle sig, før næste afgroede skal sås
- at der er gode muligheder for at så et stort areal med vintersæd tidligt

Den forventede tidlige høst og dermed gode muligheder for etablering af mellem- og efterafgroeder betyder, at det kan være aktuelt at "spare efterafgroeder op" til år med dårligere vækstforhold.

[Til top](#)

Se på dine egne forhold!

Der er mange forhold, der kan øve indflydelse på, hvilken løsning der er den optimale. Forholdet mellem både udbytter og priser i vårsæd og vintersæd er helt afgørende, de klimatiske forhold spiller ind samt en lang række andre forhold. I tabel 2 er skitseret nogle nøgleoplysninger for hver valgmulighed.

Tabel 2. Oversigt over forskellige muligheder for at opfylde krav om efterafgroeder. Økonomiberegningen kan tilpasses den enkelte bedrift ud fra tabel 3.

	Økonomi, tab i forhold til ingen efterafgroedetak, kr./ha	Betingelser for at vælge metoden	Kommentar
Mellemafgroeder1	Udsæd + såning: 1040 kr./ha Tab inkl. sædskifteændring:	Fri for ukrudt Ikke for tørt Ingen snegleproblemer Valg af rette teknik Ændringer i areal tit nødvendig Ingen græsukrudsproblemer/resistens Tidlig høst af afgroede	Risikoen for at mellemafgroeden ikke lykkes, er relativt stor. Det giver risiko for KO, hvis arealer ikke rettes til. Kan derfor let medføre behov for ændring i indberetning, sædskifte mv. Risiko for gennemgroning og høstbesvær ved våd og sen høst
	JB 1+3: 1040 kr./ha		
	JB 2+4: 1040 kr./ha		
	JB 6-7: 1040 kr./ha		
Efterafgroeder udsået før høst1	Udsæd + såning: 400 kr./ha Tab inkl. sædskifteændring:	Fri for ukrudt. Ikke for tørt. Ingen snegleproblemer. Valg af rette	Risikoen for at efterafgroeden ikke lykkes er relativt stor. Det giver risiko for KO, hvis arealer ikke rettes til.

	JB 1+3:	400 kr./ha	teknik. Ændringer i areal tit nødvendig. Tidlig høst af afgrøde.	Kan derfor let medføre behov for ændring i indberetning, sædskifte mv. Hvis afgrøden lykkes, giver det en bedre optagelse end såning efter høst. Risiko for gennemgroning og høstbesvær ved sen høst.
	JB 2+4:	1.000 kr./ha		
	JB 6-7:	2.200 kr./ha		
Efterafgrøder udsået efter høst	Udsæd + såning:		Forventet høst senest 10. august. Kapacitet til udsåning af efterafgrøde i høstperioden.	Sen høst et problem. Såning hen mod 20. august giver efterafgrøder med lav kvælstofoptagelse i efterafgrøde.
	550 kr./ha (ekstra jordbehandling?)			
	Tab inkl. sædskifte- ændring:			
	JB 1+3:	400 kr./ha		
	JB 2+4:	1.000 kr./ha		
	JB 6-7:	2.200 kr./ha		
Frøgræs som mellem- afgrøde	Udsæd + såning: 0		Oplagt valg ved frøgræsarealer på lerjord, med mindre maltbygprisen er 10 kr. pr. hkg større end vinterhvede.	Kan specielt vælges ved stort frøgræsareal.
	Tab inkl. sædskifte- ændring:			
	JB 1+3:	0 kr./ha		
	JB 2+4:	0 kr./ha		
	JB 6-7:	0 kr./ha		
Frøgræs som efterafgrøde	Udsæd + såning: 0		Oplagt valg på lettere jorde, hvor vårsædsudbyttet er højt i forhold til vintersæd, eller hvor maltbygprisen er høj.	Kan specielt vælges, hvis frøgræsarealet er begrænset.
	Tab inkl. sædskifte- ændring:			
	JB 1+3:	0 kr./ha		
	JB 2+4:	650 kr./ha		
	JB 6-7:	1.800 kr./ha		
Ingen efterafgrøder – kvotereduktion.	Udsæd + udsåning: 0		Stor kvælstofudnyttelse. Højt organisk stofindhold i jord. Forsuring af gylle. Brug af kvælstoffikserende efterafgrøder Høje vintersædsudbytter	Vil give større tab på lang sigt. På areal med stor andel af korn vil man tære på jordens kvælstof og kulstofindhold.
	Tab inkl. sædskifte- ændring:			
	JB 1+3:	900 kr./ha		
	JB 2+4:	900 kr./ha		
	JB 6-7:	900 kr./ha		

¹⁾ Der er regnet med, at der etableres 30 pct. større areal, end der kan godkendes som mellem- eller efterafgrøder.

[Til top](#)

Mellemafrøder

Mellemafrøder vælges kun, hvis du ønsker at have 100 pct. vintersæd i sædskiftet. I demonstrationer i tidligere år, er mellemafrøder kun lykkedes i 2/3 af markerne. Derfor bør der etableres et større areal end kravet. Hvis alle lykkes, kan overskuddet sættes i "banken" til senere år. Ændringer fra det planlagte areal med mellemafrøder skal indberettes senest den 31. august. Mellemafrøder kan konverteres til efterafgrøder frem til den 10. oktober.

I 2011 var der i mange marker problemer med gennemgroning af korsblomstrede mellemafrøder med stort høstbesvær til følge, men det betragtes at være en undtagelse. Derfor skal kornmarker isæt mellemafrøder helst høstes tidligt. Udviklingen af mellemafrøden er i øvrigt helt afhængig af en tidlig høst. Vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyder på, at vi forventer en tidlig høst.

[Til top](#)

Efterafgrøder sået før eller efter høst

Såning af efterafgrøder før høst er omgivet med samme problemer som mellemafrøder. Alternativet er at så efter høst. Såning efter høst skal foretrækkes, hvis høsten kan ske senest den 10. august. Såning hen mod den 20. august giver normalt en dårlig udvikling af efterafgrøden. Som nævnt under mellemafrøder kan vejrforholdene i vækstsæsonen 2014 til og med juni tyde på, at vi får en tidlig høst.

[Til top](#)

Reduktion af kvælstofkvoten

I stedet for at vælge efterafgrøder kan du reducere kvælstofkvoten i 2014. I 2013 skulle kvælstofkvoten på planteavlbrug reduceres med 56 kg kvælstof pr. ha og på husdyrbrug med 85 kg kvælstof pr. ha pligtige efterafgrøder. Tallene for 2014 er pt. i høring, men de forventes at forblive uændrede. Valg af denne løsning er mest aktuell på brug, som ønsker at opretholde 100 pct. vintersæd. Det kan dog også være aktuelt på brug, der generelt ønsker så lidt "bøvl" som muligt både med hensyn til håndtering af efterafgrøder i marken eller på papiret. Endelig kan det også være en

mulighed på brug, der har en meget høj kvælstofudnyttelse og kan klare sig med en mindre kvælstofkvote. Til sidstnævnte hører brug, der har en høj kvælstofudnyttelse af gylle (f.eks. ved forsuring, lavt tørstofindhold osv.) til vintersæd, kvælstoffikserende efterafgrøder mv.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.